

DOM

afsagt den 26. september 2013

Retten nr. SS 98-2876/2013
Politiets nr. 3300-89110-00079-12

Anklagemyndigheden
mod

T. . . .
cvr-nummer: . . . .

Anklageskrift er modtaget den 12. august 2013.

T. . . . er - efter berigtigelser under hovedfor-
handlingen - tiltalt for overtrædelse af

1.

lov om hold af slagtekyllinger § 21, stk. 1, nr. 1, og stk. 3, jf. § 6, 1. pkt.,
og dyreværnslovens § 28, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 7 og stk. 9, jf. §§ 1, 2 og 3,
ved som indehaver af slagtekyllingebesætningen på
, at have undladt at sikre, at luftcirkulation, støvindhold, temperatur,
relativ luftfugtighed og koncentrationer af luftarter blev holdt på et niveau,
som ikke er skadeligt for dyrene, den 24. juli 2012, hvorved dyrene blev ud-
sat for væsentlig ulempe og ikke blev behandlet omsorgsfuldt, samt ikke
blev sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov, hvilket
medførte, at henholdsvis 2.480 kyllinger i hus nr. 1 og 1.250 kyllinger i hus
nr. 2 døde af varme.

2.

lov om hold af slagtekyllinger § 21, stk. 1, nr. 2, og stk. 3, jf. §§ 7-7c,
ved som indehaver af slagtekyllingebesætningen på
den 24. juli 2012 at have en belægningsgrad på 37,59 kg pr. kvm i
hus 1, 37,93 kg pr. kvm i hus 2 og 40,14 kg pr. kvm i hus 3, selv om den
maksimale belægningsgrad ikke må overstige 33 kg levende vægt pr. kvm
friareal.

3.

bekendtgørelse om registrering af besætninger i CHR § 17, stk. 1 og stk.
3, jf. § 9, stk. 1 og stk. 3,
ved som indehaver af slagtekyllingebesætningen på
, den 24. juli 2012 at have undladt at holde CHR oplysningerne på be-
sætning ajour, idet selskabet ikke stod anført hverken som ejer eller

bruger af besætningen, ligesom der var opført forkert CVR-nummer.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om en bøde på 30.000 kr.

T har nægtet sig skyldig.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af direktør og eneansvarshaver i V1, og af dyrlæge V2. T. Forklaringerne er - bortset fra V1's supplerende forklaring nedenfor - lydoptaget og gengives ikke i dommen eller retsbogen.

V1 har supplerende forklaret, at den tidligere indskærpelse fra 2010 vedrørte et andet kyllingehus med helt andre installationer. V2's partshøring af ham for Fødevarestyrelsen i august 2012 foregik telefonisk, og V2 er på grund af sin accent til tider svær at forstå. V2 spurgte, om han havde taget foderet fra kyllingerne. Han svarede, at det havde han da gjort hen over dagen. V2 sagde, at det var for sent. Samtalen handlede således ikke om, at han slet ikke havde taget foderet fra kyllingerne, men at V2 mente, at han skulle have gjort det tidligere på dagen. Det er normal procedure at tage energien fra dyrene i en sådan situation. Han ville godt have taget foderet fra dem væsentligt tidligere, da han ikke vil afvise, at det kunne have hjulpet at faste dem, inden varmen korn. De anede dog ikke, at det ville blive så varmt. De tog foderet fra ved middagstid, da de kunne se problemet. De begyndte samtidig at gå inde i kyllingehusene hver time for at få kyllingerne op at stå. Dyrene satte sig bare ned og ville ingenting.

Hus nr. 1 blev taget i brug i foråret 2011, og der er den nyeste teknologi i. Hus nr. 2 har endnu større kapacitet. Man kan ikke gøre mere ventilationsmæssigt. De har nu sat vandkøling ind efter denne episode som et helt ekstra system. Han har haft vandkøling i hus nr. 3, siden det hus blev opført i 2001. Det har tilsyneladende virket godt i juli 2012, hvor der kun døde 35 kyllinger i hus nr. 3. Det løser imidlertid ikke alle problemer. Han havde således også vandkøling i hus nr. 3, da han fik en indskærpelse vedrørende et stort kyllingedødsfald i dette hus på grund af hedeslag i 2010.

Det kan ikke passe, at det kun var ham, der havde det problem den 24. juli 2012. DAKA, der skulle komme med en container, kunne næsten ikke skaffe en. De sagde, at der havde været så mange andre.

Kyllingerne har haft alt det vand, de kunne tåle, hele tiden. De får vand via nipple-systemer, hvor de selv skal rejse sig og gå hen og drikke. Når kyllingerne er små, reducerer man vandtrykket, men ved store kyllinger som disse

er der altid fuldt vandtryk på. Kyllingerne blev øre i hovederne og ville ikke rejse sig og drikke.

Hvis man havde sprøjtet vand ud over kyllingerne, og luftfugtigheden havde været høj, ville luftfugtigheden i husene være blevet øget og strøelsen blevet våd, og så kunne der være døde 5 gange så mange. Vandkøling virker ikke, hvis luftfugtigheden er høj.

Nødprocedurerne blev fulgt, og han gjorde alt, hvad der var muligt. De har gået derinde, foderet blev taget fra, og kyllingerne fik maksimal vandtilførsel. Et vandkøleanlæg ville have hjulpet den dag, men andre gange hjælper det ikke, og det er ikke et lovkrav. Der er stor overkapacitet på ventilationsanlægget. Kyllingerne døde ikke af iltmangel, men af hedeslag. Kyllinger kan ikke svede. De ventilerer på maven og kan kun komme af med varmen nedefra, under maven. Når de sætter sig ned på en så varm dag, dør de af hedeslag. Det var derfor, de gik derinde for at få kyllingerne til at rejse sig. 16 graders temperaturstigning på få timer er ekstremt. Kyllingerne bliver omtågede, når det går så hurtigt. De når ikke at vænne sig til det.

Øvrige oplysninger

Det fremgår af sagen, at der den 25. juli 2012 blev registreret 2.480 døde kyllinger i hus nr. 1 (ifølge VI foretages registreringen om morgenen, hvorfor dødsfaldene er sket dagen før) svarende til 9,65 % af det oprindelige antal kyllinger i huset, 1.250 døde kyllinger i hus nr. 2 svarende til 6,07 % af det oprindelige antal og 35 døde kyllinger i hus nr. 3 svarende til 0,12 % af det oprindelige antal.

T har fremlagt en udskrift af log-data for hus nr. 1 den 24. juli 2012. Det fremgår heraf, at udetemperaturen steg fra knap 14 grader C ca. kl. 6 til knap 32 grader C ca. kl. 11, og at udetemperaturen forblev på omkring 30 grader C indtil ca. kl. 18. Det fremgår videre, at indetemperaturen var lavere end udetemperaturen indtil ca. kl. 13, hvorefter indetemperaturen var 1-2 grader C højere end udetemperaturen og faldt i takt med denne. Den maksimale udetemperatur var knap 32 grader C, og den maksimale indetemperatur var ca. 31 grader C.

VI har den 18. september 2012 efter påbud fra Fødevarestyrelsen indsendt en handlingsplan for undgåelse af varmedødsfald i hus 1 og 2. Det fremgår heraf, at der blev fundet fejl i styreparametrene i styrecomputerne, hvilket betød, at ventilationsanlægget ikke kunne ventilere max., hvilket formentlig var årsagen til omfanget af hedeslagsdødsfaldet.

XI v./VI fik den 30. august 2010 en indskærpelse af Fødevarestyrelsen for for stor dødelighed af kyllinger i hus nr. 3 og 4 den 21. juli 2010 på grund af hedeslag.

Fødevarestyrelsen har den 8. oktober 2010 skrevet til , at slagtekyllingehus nr. 3 og 4, beliggende , er registreret til produktion med en maksimal belægningsgrad på 42 kg/m², jf. § 7 b, stk. 1, i lov om hold af slagtekyllinger. I brevet er under sagsnummeret anført CHR-nummer og CVR-nummer .

Husnumrene er efterfølgende ændret, således at de daværende huse nr. 3 og 4 nu hedder hus nr. 2 og 3.

Fødevarestyrelsen har den 14. februar 2011 skrevet tilsvarende til vedrørende slagtekyllingehus nr. 1.

Det fremgår af udskrift fra CHR for den 17. januar 2013, at CVR-nummer , er registreret som nuværende besætningsbruger og nuværende besættningsejer af CHR-nummer besætningsnummer , slagtekyllinger.

Rettens begrundelse og afgørelse

Forhold 1

har forklaret, at det skyldes en fejl, når han i handlingsplan af 18. september 2012 oplyste, at en fejl i styrecomputerne betød, at ventilationsanlægget ikke kunne ventilere maksimalt. Han har forklaret, at han skrev dette, fordi han havde set, at nogle af ventilerne havde en begrænsning i siden, så det så ud til, at de ikke kunne åbnes helt. Han har senere fået at vide, at det skal være sådan. Stalden blev tidligere brugt til svin, og ventilationsanlægget er ved omlægningen blevet begrænset på den måde, for at kyllingerne ikke skulle få træk.

Retten lægger på baggrund af denne forklaring samt log-udskrift for hus nr. 1 til grund, at ventilationsanlægget virkede, som det skulle, og formåede at holde indetemperaturen på højst 2 grader mere end udetemperaturen hele den 24. juli 2012. Retten bemærker herved, at det følger af lov om hold af slagtekyllinger § 7 a, at et hus for at kunne registreres til en maksimal belægningsgrad på 39 kg levende vægt pr. m² friareal bl.a. skal have ventilationsystemer og om nødvendigt køle- og varmesystemer, der gør, at indendørstemperaturen højst er 3 grader C højere end udendørstemperaturen, når udendørstemperaturen er over 30 grader C i skyggen. Der er ikke på dette punkt yderligere krav for at kunne registreres til en maksimal belægningsgrad på 42 kg pr. m².

Der er ikke i øvrigt påpeget tekniske fejl eller mangler ved udstyret i de 2 kyllingehuse, der er registreret til en maksimal belægningsgrad på 42 kg pr. m² og derfor må antages at opfylde de tekniske betingelser herfor i lov om hold af slagtekyllinger § 7 b.

Retten lægger til grund efter VIS forklaring, at han gjorde, hvad der var muligt, for at minimere skadevirkningerne af den store temperaturstigning, og at han herunder overholdt nødprocedurerne i retningslinjerne fra Det Danske Fjerkræraad, jf. lov om hold af slagtekyllinger § 7 b, stk. 1, nr. 2. Han tog således foderet fra kyllingerne, da han blev klar over problemet, kyllingerne havde maksimalt vandtryk på drikkevandsnipleme, og han og en eller flere medarbejdere gik hver time rundt i alle kyllingehuse for at få kyllingerne til at rejse sig, så de kunne komme af med varmen. Det er ikke gjort gældende eller godtgjort, at T burde have opdaget problemet og iværksat disse tiltag tidligere end sket.

T har efterfølgende installeret et vandkølingsanlæg i de 2 kyllingehuse for at minimere den fremtidige risiko for lignende dødsfald. Dette er ikke et krav i lov om hold af slagtekyllinger. Retten lægger efter VIS; forklaring til grund, at et vandkølingsanlæg hjælper i nogle, men ikke alle tilfælde, idet han i 2010 havde et lignende stort hedeslagsdødsfald blandt kyllinger i hus nr. 3, selv om der var installeret et sådant anlæg i det hus.

Da det herefter ikke er bevist, at det store dødsfald blandt kyllingerne den 24. juli 2012 skyldes fejl, undladelser eller et andet uagtsomt forhold, der kan bebrejdes T, frifindes selskabet i forhold 1.

Forhold 2

Det fremgår af lov om hold af slagtekyllinger § 7, at den maksimale belægningsgrad i et hus ikke må overstige 33 kg levende vægt pr. m² friareal. Den maksimale belægningsgrad kan dog efter §§ 7 a og 7 b øges op til henholdsvis 39 kg og 42 kg pr. m², hvis nogle nærmere betingelser til husets indretning og drift m.v. er opfyldt. Anvendelse af den maksimale belægningsgrad efter §§ 7 a og 7 b skal ifølge § 7 c anmeldes til fødevareregionen på det sted, hvor bedriften ligger.

Det fremgår ikke af disse bestemmelser, at en øget maksimal belægningsgrad kræver en tilladelse til en bestemt kyllingeproducent.

I overensstemmelse hermed er Fødevarestyrelsens breve af 8. oktober 2010 og 14. februar 2011 til XI V/VI ikke formuleret som tilladelser til dette firma, men som en meddelelse til dette firma om, at de pågældende slagtekyllingehuse er registreret til produktion med en maksimal belægningsgrad på 42 kg pr. m².

Retten finder det på denne baggrund ikke godtgjort, at T har overtrådt reglerne om belægningsgrad ved at drive kyllingeproduktion fra huse, der er registreret til en øget maksimal belægningsgrad, alene fordi anmeldelsen vedrørende husene er indsendt af - og medde-

lelsen om registreringen sendt til - XI V./VI og ikke T når betingelserne for den pågældende belægningsgrad i øvrigt er overholdt.

T frifindes derfor i forhold 2.

Forhold 3

Det fremgår af sagen, at XI V./VI var registreret i CHR som besætningsbruger og besætningsejer af besætningen af slagtekyl-lingerne, der imidlertid rettelig var ejet og drevet af T. T har dermed tilsidesat sin pligt efter bekendtgørelse om registrering af besætninger i CHR til at ajourføre oplysninger i registret om brugerens og ejerens CVR- eller CPR-nummer, herunder brugerens og ejerens identitet.

T er derfor skyldig i forhold 3.

Straf

Straffen fastsættes til en bøde på 2.000 kr., jf. bekendtgørelse om registrering af besætninger i CHR § 17, stk. 1 og stk. 3, jf. § 9, stk. 1 og stk. 3.

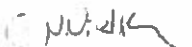
Retten har herved lagt vægt på, at tilsidesættelsen af ordensforskriften i denne sag har medført tvivl om, til hvem myndighederne kunne udstede et retligt bindende påbud. Retten har dog anset det for formildende, at T har anset sig for forpligtet af påbudet og har reageret på det, selv om det er udstedt til XI V./VI, og at VI i den forudgående korrespondance med fødevareregionen om registrering af kyllingehusene til en oget maksimal belægningsgrad har anført, at korrespondancen vedrørte T.

Da bøden er pålagt et selskab, fastsættes der ingen forvandlingsstraf.

Thi kendes for ret:

T skal betale en bøde på 2.000 kr.

T skal betale eventuelle sagsomkostninger knyttet til forhold 3.

Gitte Nymand Nielsen
dommer